

Obaveza uzdržavanja od pretenzija prema Bosni

Author: [Senad Slatina](#)

Beograd i Zagreb na balkanskom samitu spremno priznaju teritorijalni integritet Bosne, ali ne ulaze u druga vazna pitanja.

Prilikom susreta u Sarajevu ove sedmice, predsednici Jugoslavije i Hrvatske su objavili da ce se ubuduce uzdržavati od bilo kakvih pokusaja da pripoje delove bosanske teritorije.

Obaveza koju su tako prihvatili jedan je od nekoliko znacajnih rezultata sastanka odrzanog 15.jula izmedju predsednika Jugoslavije Vojislava Kostunice, predsednika Hrvatske Stjepana Mesica i bosanskog tripartitnog predsedništva koje cine, Beriz Belkic, Zivko Radisic i Jozo Krizanovic.

Slozeniji problemi gurnuti su pod tepih. Susret je opisan kao istorijski zato sto je to bio prvi skup ove vrste jos od potpisivanja mirovnog sporazuma u Dejtonu, cime je završen rat u Bosni u novembru 1995. Uz to, skup je organizovan bez ikakve pomoci medjunarodne zajednice.

Okupljeni lideri su opsirno govorili o svojoj posvecenosti miru i stabilnosti, ali nisu konkretnije razmatrali nijedan od vaznih problema koji jos uvek opterecuju njihove odnose. Ipak, prihvacena obaveza postovanja teritorijalnog integriteta Bosne smatra se velikim napretkom.

Tokom poslednje decenije i Hrvatska i sada rastrzana Jugoslavija pokusavale su da podele zemlju izmedju sebe. Ipak, u Sarajevu su lideri iz Beograda i Zagreba jasno priznali drzavnost Bosne. Kostunica i Mesic su obekali da ce postovati nepovredivost njenih granica.

Mesic je to najjasnije formulisao govoreci da "svi oni koji su verovali da je moguće napraviti Veliku Srbiju ili Veliku Hrvatsku na racun Bosne i Hercegovine treba da zaborave na svoje iluzije."

Skup je okončan prilično neupečatljivim saopštenjem u sedam tacaka, kojim se "poziva na", "naglasava", "potvrđuje" i "ohrabruje" razvoj dobrih odnosa.

Dvojica sefova drzava naglasili su svoju posvecenost implementaciji nacela Dejtonskog mirovnog sporazuma, pozvali na regionalnu saradnju, zalozili se za povratak izbeglica i osudili sve oblike terorizma, bez obzira na motive ili identitet vinovnika.

Ipak, lideri su se uzdržali od pokretanja ozbiljnih pitanja koja jos uvek opterecuju njihove odnose. Nije bilo govora o naknadi ratne stete, hapsenju ratnih zlocinaca, imovinskim problemima, ili tuzbi za genocid koju je Sarajevo pokrenulo u Hagu protiv Jugoslavije.

Nisu razmatrane ni aspiracije Bosne da koristi hrvatsku luku Ploce kao svoj glavni izlaz na more. Takodje nije bilo reci o Prevlaci, spornoj teritoriji na granici Jugoslavije i Hrvatske.

Ucesnici su cak izbegli i pitanje za koje se ocekivalo da ce biti predmet zustrug sporenja na sastanku - Kostunicino izvinjenje za rat u Bosni.

Razliciti bosanski političari su pre ovog susreta izjavljivali da se odnosi između Beograda i Sarajeva ne mogu značajnije popraviti pre nego što Kostunica i njegove kolege ponude izvinjenje za ulogu koju su Srbija i Jugoslavija imale u sukobu.

Tokom citavog rata, Srbija je otvoreno podržavala snage bosanskih Srba i direktno učestvovala u njihovim vojnim operacijama. Samo nekoliko dana pre samita, omladinska grupa Muslimanskog bratstva distribuirala je u Sarajevu plakat koji prikazuje Kostunicu sa kalasnjikovom u rukama i sadrži citate iz govora kojim glorifikuje tradicije srpskog radikalnog četničkog pokreta.

Nekoliko dana pre sastanka, bosnjački predsednik sarajevskog predsedništva, Beriz Belkić, dao je izjavu da Kostunica treba, ako ne da ponudi izvinjenje, onda bar da izrazi svoje žaljenje zbog sukoba.

Ali, kada je iz Beograda signalizirano da jugoslovenski predsednik nema nameru da prihvati takve sugestije, Belkić je ublažio voj stav. Dan pre samita rekao je za lokalne medije da ne želi da ovo pitanje ometa citav događaj.

Kostunica je jasno stavio do znanja da se njegovo viđenje skorasnje istorije značajno razlikuje od viđenja koje je prihvaćeno u Sarajevu. Na pitanje novinara da li će iskoristiti ovu priliku da pozove najpoznatijeg optuženika za ratne zločine u regionu - ratnog lidera bosanskih Srba Radovana Karadžića - da se preda Hagu, šef jugoslovenske države hladno je odgovorio, "Ne vidim zašto bih se time bavio. Postoji mnogo drugih stvari koje okupiraju moju pažnju."

Zbog rasirenog neprijateljskog odnosa prema Kostunici i drugim beogradskim zvaničnicima koji su učestvovali u razgovorima uvedene su pojačane mere bezbednosti. Neki lokalni mediji su spekulisali mogućnošću da muslimanski ekstremisti organizuju atentat na Kostunicu, ali ni NATO ni lokalna policija nisu mogli potvrditi da se takav potez može očekivati.

SFOR, mirovne snage koje predvodi NATO, preko vikenda su praktično blokirale Sarajevo kontrolnim punktovima i pretresale sva vozila koja su ulazila u grad. U kolonama vozila na prilazima gradu ponegde se čekalo i po tri sata na ulazak u prestonicu.

Senad Slatina je novinar sarajevskog nedeljnika "Slobodna Bosna".

Location: [Serbia](#)
[Croatia](#)
[Bosnia and Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/obaveza-uzdrzavanja-od-pretenzija-prema-bosni>